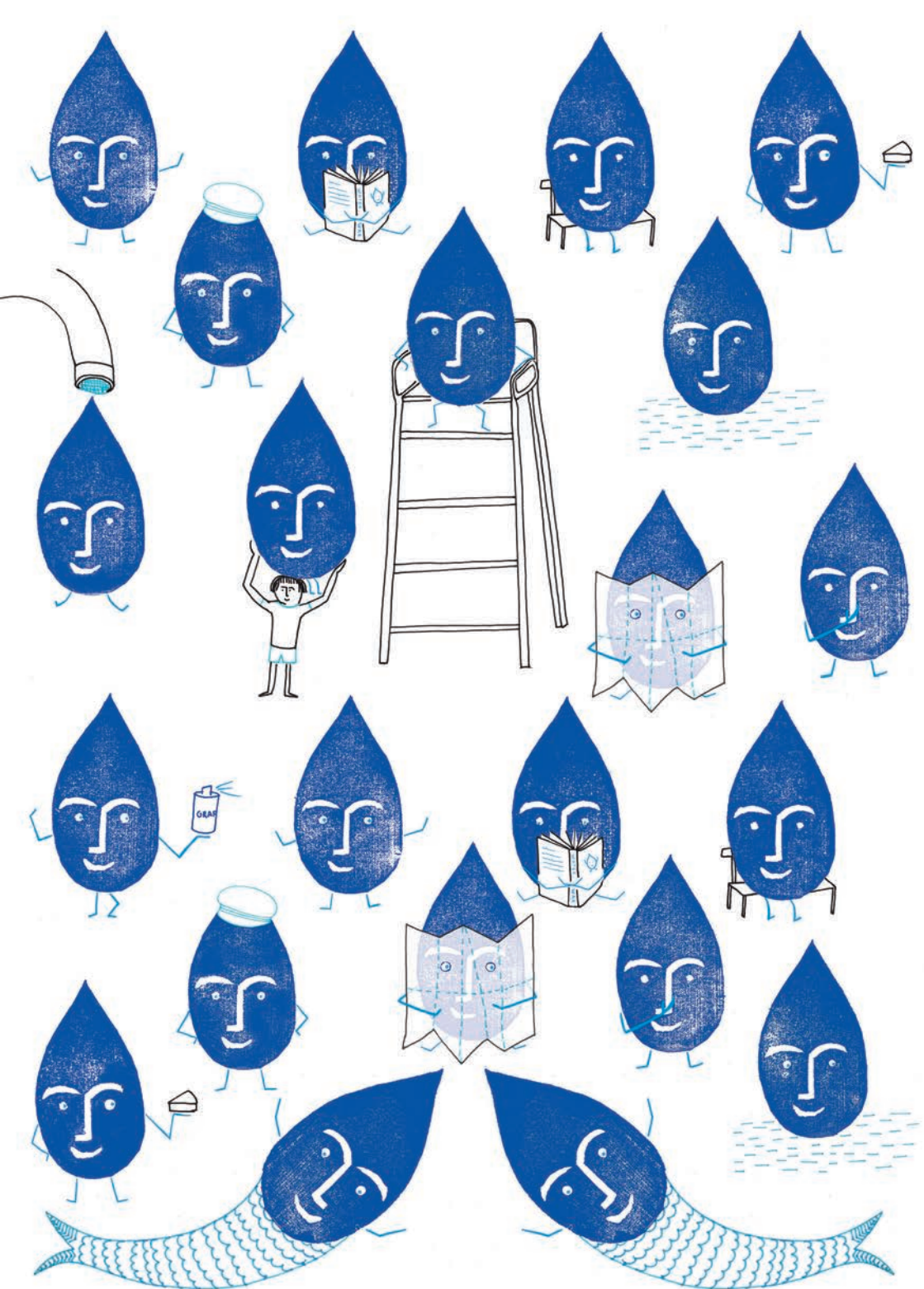

WATER WANDELING

Een wandeling door Kortrijk gelinkt aan de expo WATER.WAR

WATER.WAR.WANDELING

Een waterwandeling door Kortrijk
ongeveer 3,5km (duurt ongeveer anderhalf uur).

De wandeling is mogelijk met rolstoel en kinderwagen!

WATER.WAR.WANDELING sluit aan bij de expo WATER.WAR.
die in de Budafabriek plaatsvindt van 13 maart 2016 tot 26 juni 2016.

Openingsuren van de expo :
wo ~ do ~ vrij ~ zat van 14u tot 18u ~ zo van 10u tot 18u

WATER.WAR is opgebouwd rond zeven thema's:
vervuiling ~ commercialisering ~ transport ~ noord/zuid ~ klimaatverandering ~
landschappen & infrastructuur ~ voedsel & energie.

De expo biedt battles van kunstenaars, ondernemers, wetenschappers
en actieve burgers aan.

WATER.WAR.WANDELING loopt tot het einde van de expo en focust op de impact van
deze zeven thema's op de Kortrijkse ondernemers en de antwoorden die zij daarop
trachten te formuleren.

Meer info op www.waterwar.be

Deze wandeling kwam tot stand dankzij het project "Ondernemen met Erfgoed"
van UNIZO, met de steun van Agentschap Innoveren & Ondernemen

VERSTERKT ONDERNEMERS

KORTRIJK

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaanderen
is ondernemen

BUDA

WATER
f w
www.waterwar.be

WELKOM IN KORTRIJK

INLEIDING

Kortrijk is een stad met middeleeuwse accenten, gelegen aan de oevers van de Leie. Het is tegelijk een historische stad met een rijk patrimonium maar ook één van de meest economische dynamische centra van Vlaanderen.

Als wereldcentrum van linnen in de XVIIIe eeuw heeft Kortrijk tot op vandaag een prestigieuze reputatie in de textielindustrie behouden. De mooie winkelstraten zijn voorbehouden voor voetgangers en nodigen uit om langs de winkelramen te flaneren. Liefhebbers van geschiedenis kunnen de uitgestippelde route volgen die de wandelaar rondleidt langs de sporen van het prestigieuze verleden van de stad: van de Broeltorens naar het Belfort via het Begijnhof.

HOE GERAAK JE IN KORTRIJK?

Met de trein natuurlijk:

- Op de website www.nmbs.be vind je verschillende voordeelformules onder de rubriek vervoersbewijzen.
- Free for kids: per betalende reiziger (+12jaar) mogen 4 kinderen gratis mee.

Met de wagen :

Naar Kortrijk komen lukt ook met de auto via de E17, de A19 of de E403, daarna volg je de ring rond Kortrijk (R8), die je in een mum van tijd naar het centrum loodst.

Je vindt er verschillende grote parkings.

Parking Broeltorens Kortrijk ligt dichtst bij de Budafabriek.

WATER.WAR WANDELING

Het plan van de wandeling vind je in het midden van dit boek terug.

WATER.WAR.WANDELING start aan de Budafabriek (Dam 2 ~ 8500 Kortrijk) waar de expo WATER.WAR plaatsvindt.

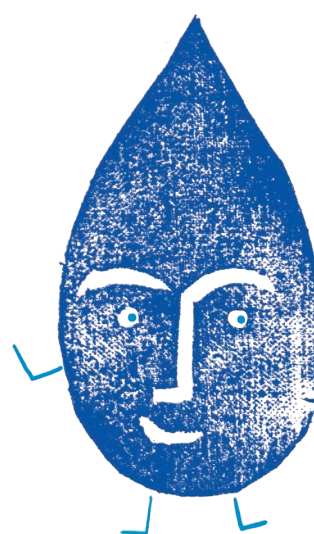
Van station tot start:

Wie met de trein komt, hoeft niet te starten aan de Budafabriek. Je kan de wandeling ook volgen vanaf stopplaats 9 (Grote Markt van Kortrijk) en zo de lus rond maken.

Dit boek brengt heel wat achtergrond bij de wandeling. Wie het hele verhaal wil leren kennen, kan een gids inhuren via info@gidsenplus of 0478 63 39 92. Voor 55€ neemt de gids max. 20 personen mee op een tocht van anderhalf tot twee uur.

DRUPPEL

Omdat kinderen louter stappen oersaai vinden, zijn er voor hen onderweg opdrachtjes verwerkt. Je vindt ze terug onder Druppel.

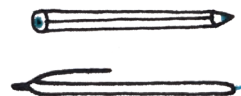
Hallo!
Ik ben druppel.

Tijdens deze tocht zijn er heel wat stoppunten! Daar is iets leuks te doen, te zien, te ruiken, te voelen,...

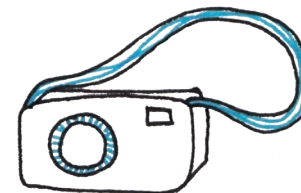
Dus als je mij ziet op straat of in dit boekje, dan is er werk aan de winkel!

Momentje!
Nog even een rugzak controle!

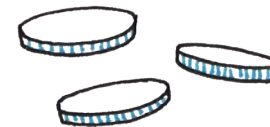
Altijd handig om mee te nemen op tocht:

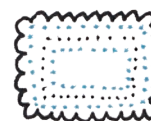
een balpen of potlood om de opdrachten in te vullen natuurlijk

een fototoestel om leuke foto's te maken om daarna aan al je vrienden te tonen of te posten op de facebookpagina van WATER.WAR

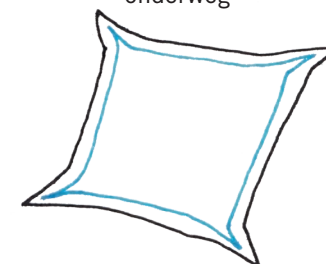
centjes voor souvenirs of Kortrijkse lekkernijen onderweg

een stuk fruit, een koek of een snoepje: energie om goed te kunnen stappen

een flesje water tegen de dorst

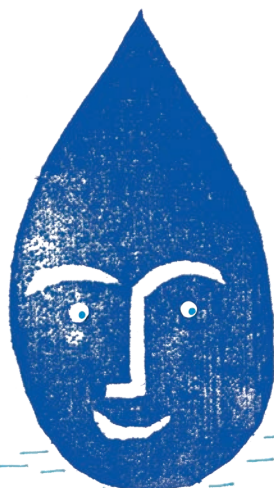
een zakdoek (om te huilen, snotteren, niezen of gewoon je mond af te vegen nadat je een lekkernij hebt gegeten)

Klaar voor het echte werk?

Bij de tocht hoort een plan. Je vindt het terug in het midden van dit boekje. Aan de lijn! Klaar! Start!

1 DE BUDAFABRIEK

Dam 2 ~ 8500 Kortrijk ~ www.budafabriek.be

Pas op voor natte voeten!

Wist je dat je vroeger precies op deze plaats IN de rivier de Leie gestaan zou hebben...

Doordat de bedding van de Leie vroeger iets verderop een bocht maakte, overstroomde ze regelmatig. Daarom maakte men een nieuwe, rechtere bedding.

Intussen werden de schepen alsmaar groter. Om ervoor te zorgen dat die grotere schepen door konden blijven varen, maakte men de nieuwe bedding dieper en breder.

En intussen werd de oude bedding opgevuld en kreeg de naam "Dam".

Daar sta jij nu: op de Dam!

Maar goed!

Voor we starten met de tocht, gaan we eerst even op avontuur!

Check even de openingsuren van de expo WATER.WAR (vooraan in het boekje)

Ben je hier tijdens de openingsuren? Neem dan die grote mensen bij de hand, ga naar binnen, neem de trap naar de eerste verdieping en vraag bij de bar de weg naar het dak van dit gebouw!

Daar heb je een heel mooi uitzicht! Maar niet verder vertellen, dit blijft ons geheim...

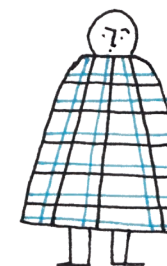
De Budafabriek is gevestigd in de voormalige textielfabriek 'Desmet-Dejaegher'.

De nabijheid van de Leie heeft er doorheen de geschiedenis natuurlijk voor gezorgd dat hier vooral waterintensieve neringen, ambachten en later industrieën een plek vonden. Zo was onder andere de Tacktoeren - nu een kunstencentrum hier wat verderop - oorspronkelijk de koeltoren van bierbrouwerij 'Tack'.

De dag van vandaag speelt water een essentiële rol in heel onze Vlaamse economie. Terwijl Vlaanderen de vierde armste regio is op vlak van waterbeschikbaarheid kan onze Vlaamse industrie niet overleven zonder de aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardig water.

glanzende stof

harde stof

apprêt

'Desmet-Dejaegher' specialiseerde zich in de zogenaamde apprêt: een behandeling met machines en water om aan het textiel vastheid en vorm te geven, voor bijvoorbeeld kragen en manchetten.

In Vlaanderen wordt op vandaag een dergelijk waterintensief en vervuilend proces in goede banen geleid via een vergunningsbeleid.

>> Stap nu naar de Leie toe en ga over de Budabrug.

2 DE BUDABRUG

LEIELEKKERLAND

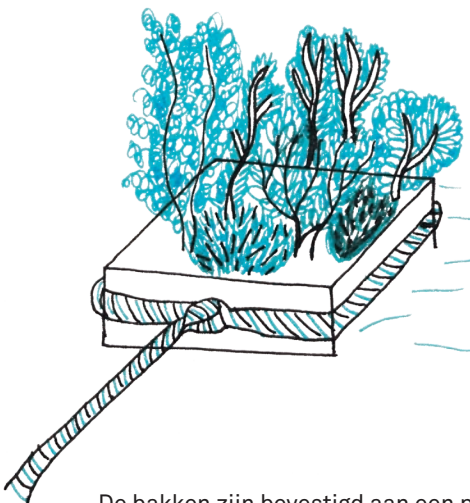
Hou even halt op de Budabrug. In de verte op de westelijke tip van het Buda-eiland kan je Leilekkerland zien liggen!

'Velt eetbaar Kortrijk', een werkgroep die zich wil toespitsen op tuinieren in de stad, organiseert daar sinds 2012 de inrichting van een 'modelbuurttuin'. Het is een plaats voor duurzame stadslandbouw, waar lokale verenigingen hun evenement organiseren in een groen kader, waar bewoners via workshops experimenteren met nieuwe tuiniertechnieken voor fruit, groenten en kruiden...

Kortom: een groene, biodiverse 'modeltuin', maar ook een sociale, wervende, innovatieve en inspirerende buurttuin op een unieke plaats in Kortrijk.

Als je hier in de toekomst terugkomt vind je er misschien wel 'de dobbertuin'...

DE DOBBERTUIN

De afdeling Industrial Design Center van Howest heeft zijn studenten een challenge voorgelegd. Ze kregen 72 uur om met een vernieuwend idee te komen rond waterschaarste.

Eén van die ideeën was de dobbertuin door Lyne Dumoulin, Kaat Vandenbussche, Charlotte Monteyne & en Sara Devos.

Ze zeggen er het volgende over: "Dobberende tuin verbindt de Leie met de bewoners. De dobbertuin is een interactief geheel van drijvende kruidenbakken die zich op meerdere waterlocaties in Kortrijk kan bevinden. Je kan ze verplaatsen naargelang de festiviteiten in de stad."

De bakken zijn bevestigd aan een ponton met behulp van een touw. Met een eenvoudige trekbeweging kan je ze tot aan de oever brengen en vervolgens bevestigen aan het ponton. Zo kan de gebruiker de kruiden gemakkelijk plukken. Bij het ontwerp van het ponton wordt rekening gehouden met het garanderen van veiligheid. Bewatering van de dobbertuin is overbodig, we maken namelijk gebruik van het reeds aanwezige water in de stad."

>> Ga rechtsaf over de Budabrug.

3 DE DIKSMUIDEKAAI

Stap binnen bij Studio Stitch of bij Fanny's Koffiecafé en vraag naar een krijtje.

Nu is het aan jou!
Krijt op hun stoep de gekste Leie- onderwaterdieren die je kan bedenken!

STUDIO STITCH

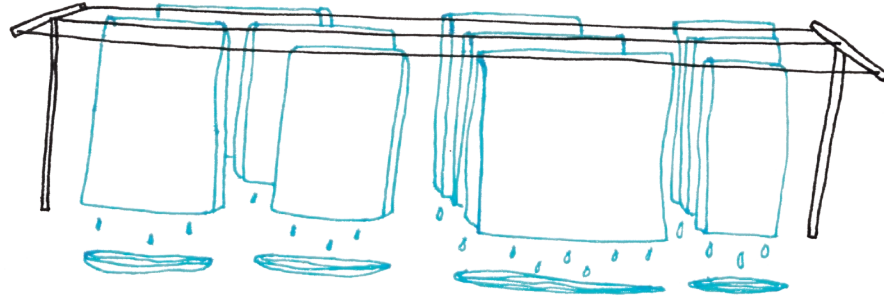
Diksmuidekaai 1 ~ 8500 Kortrijk ~ www.studiostitch.be

De winnaar van Topzaak Kortrijk, Maaïke Snaet met 'Studio Stitch', opende in september 2015 deze stoffenzaak en naaicafé. Met workshops, naaimachines en vooral veel kleurige stoffen staat Maaïke ter beschikking voor wie wil (leren) naaien.

Het verven van textiel is een bezigheid zo oud als de mensheid. Terwijl vroeger alleen kleurstoffen uit de natuur gebruikt werden, zijn dat nu meestal synthetische kleurstoffen. Deze laatste hadden betere eigenschappen voor het aanverven van textiel en hebben dan ook enorm bijgedragen aan de ontwikkeling van de chemie. Dit stond aan de basis van vele multinationals, zoals 'BAYER', 'BASF', 'Sandoz' en 'ICI'.

Bij het verven van textiel komt echter niet alle kleurstof op het textiel terecht. Gemiddeld komt 15 tot 20% in het afvalwater terecht. De meeste kleurstoffen zijn in het afvalwater weinig schadelijk, maar een deel is moeilijk afbreekbaar in de waterzuivering. Terwijl er hier in de jaren '70 en '80 een gebrek aan middelen en visie voor waterzuivering was, gaat de chemische en biologische kwaliteit van de Vlaamse oppervlaktewateren er nu gevoelig op vooruit. In veel westerse landen worden textielbedrijven door middel van wetgeving verplicht om het afvalwater van verf- en drukprocessen te ontdoen van kleurstoffen.

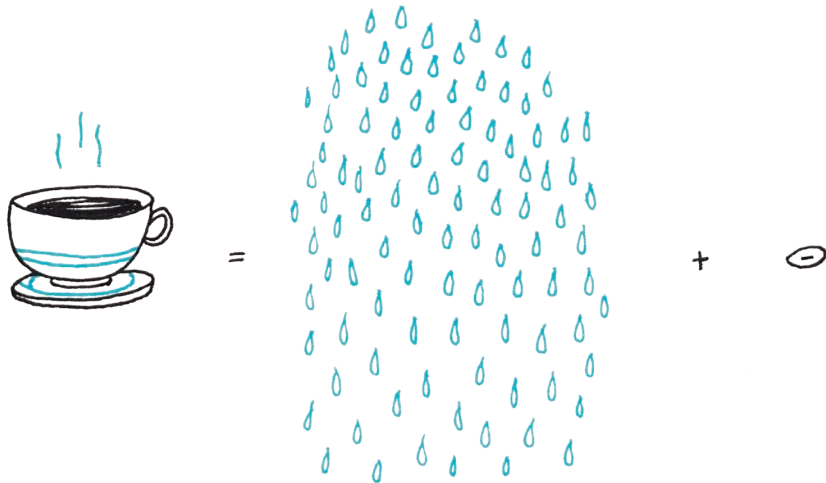

FANNY'S KOFFIECAFÉ

Diksmuidekaai 2 ~ 8500 Kortrijk ~ www.fannys.be

Wake up and smell the coffee!

Een kop koffie bestaat voor 98-99% uit water.

1 kop koffie = 99% water + 1% koffie

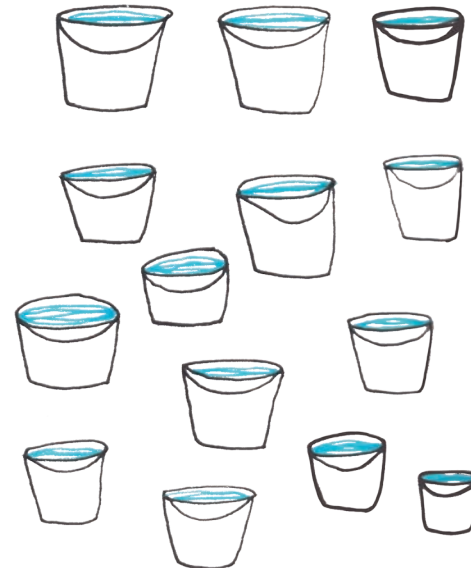
De kwaliteit van het water dat je gebruikt, heeft dus een grote invloed op de smaak. Water voor koffie moet geurloos zijn en helder van kleur. De combinatie van mineralen, zouten en metalen die de koffie beïnvloeden, is mogelijk onzichtbaar en smaakloos.

In sommige regio's is het water schoon en zacht, terwijl het in andere hard is en chemische stoffen als chlorine en ammonia bevat. Is het water in uw regio te hard, dan is het in feite al verzadigd van mineralen en kan het leiden tot een slapper aftreksel. Mogelijk moet u dan meer koffie of een fijnere maling gebruiken.

1 kop koffie

||
140 l of 10 l x 14 emmers

Te zacht water of water waar alle mineralen uit zijn gehaald, kan zorgen voor een te krachtig aftreksel, waarbij ongewenste elementen uit de boon worden opgelost. Een bittere en zure koffie is dan het gevolg.

Niet alleen voor de smaak van koffie is water belangrijk. Ook om koffiebonen te telen, drogen, roosteren, verpakken, transporteren,... is water onmisbaar.

Wist je dat voor een simpel kopje koffie geen 20 cl water nodig is, maar wel zo'n 140 liter. Maar dit is nog niks vergeleken met bijvoorbeeld de 16.000 liter water die nodig zijn om 1 kg rundvlees te produceren.

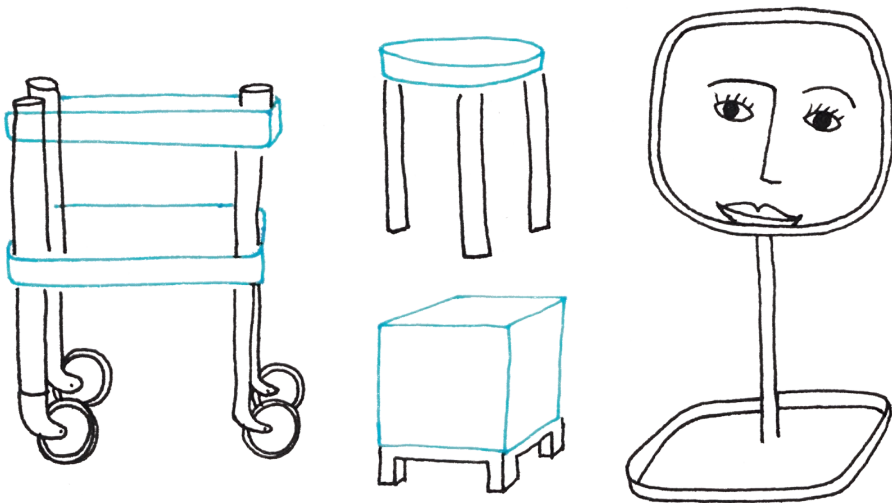
Virtueel of verborgen water is de hoeveelheid water die precies nodig is om iets te vervaardigen. Als je nieuwsgierig bent naar je eigen watervoetafdruk, dan kan je die berekenen op www.watervoetafdruk.be

DE BESTE KAMER

Overleiestraat 3 ~ 8500 Kortrijk ~ www.debestekamer.be

'DeBesteKamer' is een webshop die een collectie betaalbaar design aanbiedt voor de woonkamer. De online winkel wordt gecombineerd met deze fysieke belevingswinkel.

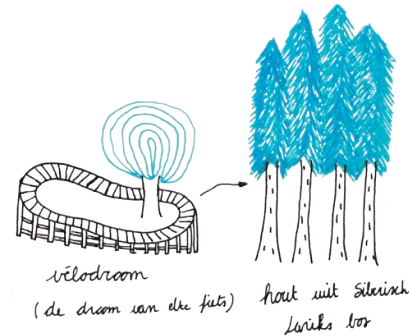
Tom en Ellen, het duo achter 'deBesteKamer', kiezen merken die duurzame producten aanbieden. 'Quinze en Milan' & 'Normann Copenhagen' zijn daar 2 goede voorbeelden van. Kenmerkend voor de producten uit hun collectie is het tijdloos karakter van de ontwerpen. Bovendien zijn hun meubelen robuust gemaakt waardoor ze een lang leven beschoren zijn, zelfs bij heel intensief gebruik. Hiermee wil 'deBesteKamer' ingaan tegen de trend van 'wegwerp meubelen' van grote ketens die tegen een zo laag mogelijke prijs verkopen omdat ze erg snel verouderd zijn en snel stuk gaan.

Een ander duurzaam meubel dat je hier kan spotten is een tafel van het Belgische merk 'Universo positivo'. De tafel is gemaakt uit een massief eiken houten blad waarbij de bladrand de natuurlijke vorm van een boom heeft. Het frame is ook massief, maar is ingenieus gemaakt zodat het er toch licht uitziet. Door intensief gebruik zal deze tafel een typische veroudering patina krijgen. Bovendien kan een klant na jaren gebruik besluiten de tafel terug op te schuren (dat kan omdat het een massief blad is) en ze zal er terug als nieuw uitzien.

>> Stap verder de Overleiestraat in tot aan het Sint-Amandsplein.

4 HET SINT- AMANDSPLEIN

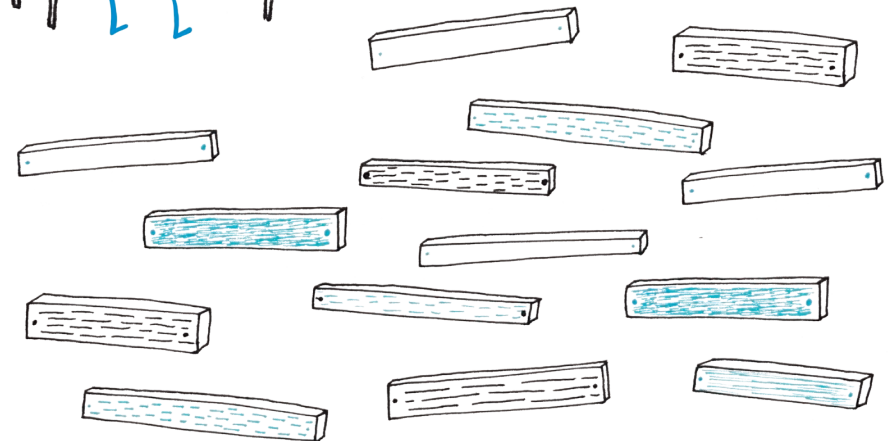
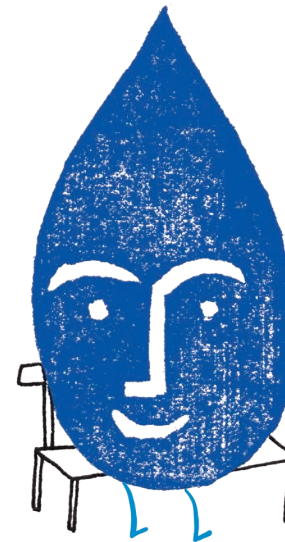

Tot voor kort kon je op dit plein de velodroom terugvinden. Een velodroom is een wielervedbaan. Deze had een omloop van bijna 100 meter! De velodroom werd helemaal opgebouwd uit Siberisch lariks, heel duurzaam hout.

Maar wat wil dat nu eigenlijk zeggen, duurzaam? Duurzaam leven wil zeggen dat je bij alles wat je doet ook rekening houdt met de mensen die na jou nog op de aarde zullen leven. Je zorgt er dus voor dat je niet alles opgebruikt of vervuult, zodat de kinderen van jouw kinderen ook nog een goed leven op de aarde kunnen hebben.

Intussen is de velodroom afgebroken, maar met datzelfde hout worden nu zitmeubels en kunstwerken ontworpen om op dit plein te zetten. Hergebruiken van materialen en spullen is ook weer een voorbeeld van duurzaamheid.

Maak hieronder zelf een ontwerp voor een zitmeubel of een kunstwerk voor op het plein!
(knip de houten balkjes uit en kleef ze samen op een blad papier).

FINTRO DECOCK-MEYFROIDT

Overleiestraat 30 ~ 8500 Kortrijk ~ www.decock-meyfroidt.be

Verzekeringsmaatschappijen zijn bezorgd over de klimaatverandering, ook in België. Verzekeraars en herverzekeraars (= de verzekering van de verzekeringsmaatschappij) volgen de evolutie van wat de wetenschap weet over klimaatverandering van nabij.

In België werden de natuur-rampen in 2006 opgenomen in de brandpolis. De integratie van deze waarborg heeft voor een premiestijging gezorgd. Ook op de waarborg storm, hagel, ijs- en sneeuwdruk werd de laatste jaren meer beroep gedaan. Specialisten waarschuwen voor stijgende premies bij frequente klimatologische gebeurtenissen. Niet zozeer de kuststrook baart de sector zorgen, maar vooral de waterlopen.

De Noordzee dreigt door klimaatverandering tegen 2100 meer dan één meter te stijgen. Dit zal gevolgen hebben voor de laaggelegen polders en de regio Brugge, maar geen directe impact hebben op Zuid West-Vlaanderen.

Wél kan de stijging invloed hebben op de afvoer van de rivieren. Wanneer er stormvloed is op zee komt het waterniveau zo hoog te staan dat er lange tijd geen mogelijkheid is om water uit de rivieren af te voeren. Wanneer de storm tegelijkertijd zorgt voor hevige regenbuien landinwaarts, kunnen de zijbeken niet afvoeren naar de rivier. De bebouwing die voornamelijk in de vorige eeuw verspreid werd over het landschap, is dan ook vaak in de winterbedding van deze beken gerealiseerd zonder rekening te houden met mogelijke overstroombare zones.

» Stap verder de Sint-Amandsstraat in tot aan de Kollegestraat.

WATERKLINIEK

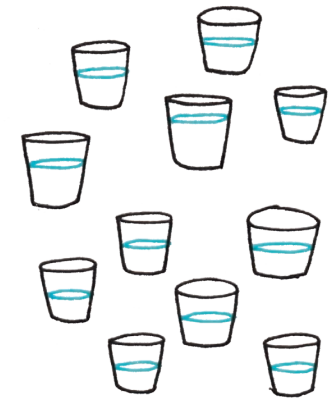
Sint-Amandsstraat 26 ~ 8500 Kortrijk

In de Sint-Amandsstraat passeer je aan de voormalige waterklinik van dokter Jules Henri Valcke. Het 'institut Médicale du dr. Valcke' opende in 1913 in de Sint-Amandsstraat 26. Valcke was een pionier in hydrotherapie: de uitwendige behandeling van ziekten met water. Om te genezen, moest je veelvuldig water drinken, douchen, baden en behandelingen ondergaan met ijs en stoom. Als je goed kijkt, zie je de naam van dr. VALCKE nog bovenaan op de gevel staan.

Dr. Valcke behaalde in 1902 in Grenoble een Gouden Medaille met één van zijn uitvindingen. Ze liet toe om thuis een stoombad te nemen. Meer dan een waterketel, een zeil en enkele gebogen staven had je niet nodig.

"hoelang nog dokter?"

» Ga op het einde van de Sint-Amandsstraat rechtsaf de Collegestraat in. Dan linksaf verder langs de Diksmuidekaai tot op de Collegebrug.

Wist je dat in sommige delen van de wereld water niet uit de kraan komt, maar mensen ver moeten stappen naar een waterbron om water te halen?

Zo moeten in Haïti bijna alle kinderen vóór schooltijd voor hun ouders water halen. Soms is de bron dichtbij, soms moeten ze een half uur of langer lopen om er te komen. Ook na schooltijd is hun taak om water te halen. Elke dag opnieuw!

Kleinere kinderen lopen met plastic flessen op hun hoofd. Oudere kinderen of volwassenen lopen met grote emmers water op hun hoofd. De volle emmer is zo zwaar dat er geholpen moet worden hem op het hoofd te tillen.

Weet je nog dat flesje water in je rugzak...

Probeer je het eens?
Hoelang lukt het jou om dat flesje op je hoofd te dragen?

Ja hoor, je mag het vasthouden!

5 DE COLLEGEBRUG

Je kijkt uit over De Leie.

Deze rivier kreeg als bijnaam de Golden river (= de gouden rivier) doordat er vroeger tijdens het roten van vlas (om linnen te maken) deeltjes in de rivier terecht kwamen die een gouden glinstering op het water gaven.

Maar ... sommigen kwatongen beweren dat de rivier goud kleurde omdat de mensen er vroeger in plasten!

WATERZUIVERINGSINSTALLATIE

Wat is waterzuivering van afvalwater?

Waterzuivering is nodig om het oppervlaktewater schoon te houden en de kwaliteit van onze waterlopen te verzekeren. Ook huishoudelijk afvalwater wordt gezuiverd voordat het wordt geloosd in het oppervlaktewater of in de bodem wordt geïnfiltreerd. Per bewoner verbruiken wij ongeveer 120 liter water per dag. Dit water is na gebruik in kleine of grote mate vervuild. Zonder voorafgaande zuivering kan het water niet in de natuur terug.

Hoe werken de rioleringen en het rioolstelsel?

Al bij aanvang wordt het huishoudelijk afvalwater en regenwater zoveel mogelijk gescheiden. Via collectoren en opvangbekkens wordt het afvalwater naar een zuiveringsinstallatie geleid. Hier onder de Leie zit zo'n collector die het afvalwater uit de omgeving naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie in Harelbeke brengt. Deze staat in voor de biologische zuivering van afvalwater uit het rioleringsnet. Het afvalwater dat op de installatie toekomt, doorloopt eerst een mechanische zuivering. Hierbij wordt al het grof afval uit het water gehaald, zoals takken, steentjes en zand. In het biologische zuiveringsproces worden zeer fijne en opgeloste afvaldeeltjes uit het water verwijderd met behulp van micro-organismen. Het volledige zuiveringsproces duurt gemiddeld 24 uur.

WATERPRODUCTIECENTRUM

In de Gavers (Harelbeke- Stasegem) maakt de Watergroep drinkwater op basis van oppervlaktewater uit het kanaal Bossuit-Kortrijk. Dit Scheldewater wordt er rechtstreeks en zonder buffer uit het kanaal opgepompt en behandeld.

Tot voor 1995 werd de regio Kortrijk-Harelbeke van drinkwater voorzien via grondwater, opgepompt uit de belangrijke watervoerende laag van de carboonkalk in het zuiden van de provincie. Om de watervoerende lagen van de carboonkalk te sparen, het stijgend verbruik op te vangen en de provincie West-Vlaanderen minder afhankelijk te maken van leveringen door andere drinkwatermaatschappijen, werd in het voorjaar van 1995 de oppervlaktewaterwinning langs het kanaal Bossuit-Kortrijk in dienst genomen.

Per dag wordt hier tot 30.000 kubieke meter drinkwater geproduceerd (= 12 zwembaden met olympische afmetingen).

Het Scheldewater ondergaat in het waterproductiecentrum een voorbehandeling totdat het de kwaliteit van zwemwater bereikt. Het wordt dan afgevoerd naar de Gavervijver voor een verblijftijd van vier maand. Als laatste zuiveringsstap gaat het water terug naar het productiecentrum voor de nabehandeling.

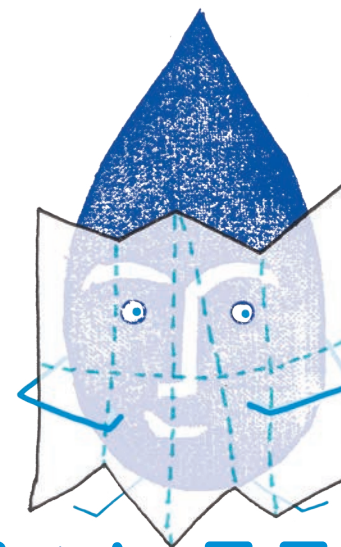
Vroeger vond je ongeveer op deze plek een veerman die je in zijn bootje van de ene kant van de rivier naar de andere kant bracht. Dus...tijd voor een spelletje!

Speel : "Schipper mag ik overvaren?"
De Schipper staat in het midden van de brug.

Alle anderen staan op een rij aan de ene kant van de brug en zingen:
"Schipper mag ik overvaren, ja of neen?
Moet ik dan een cent betalen, ja of neen?"

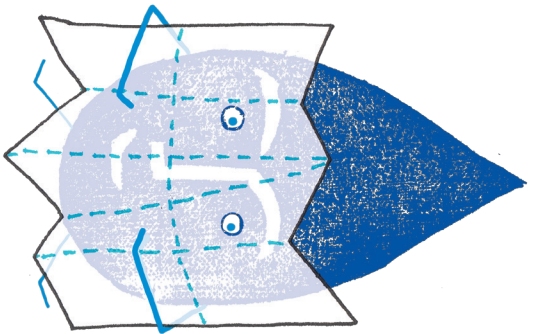
De Schipper geeft een opdracht bv.
"Iedereen die op 1 been springt mag over."
of "Iedereen die een rode trui draagt mag over."

Vervolgens probeert iedereen de overkant te bereiken. Wie niet voldoet aan de wensen van de Schipper kan getikt worden en moet ook in het midden blijven staan en helpen als matroos.

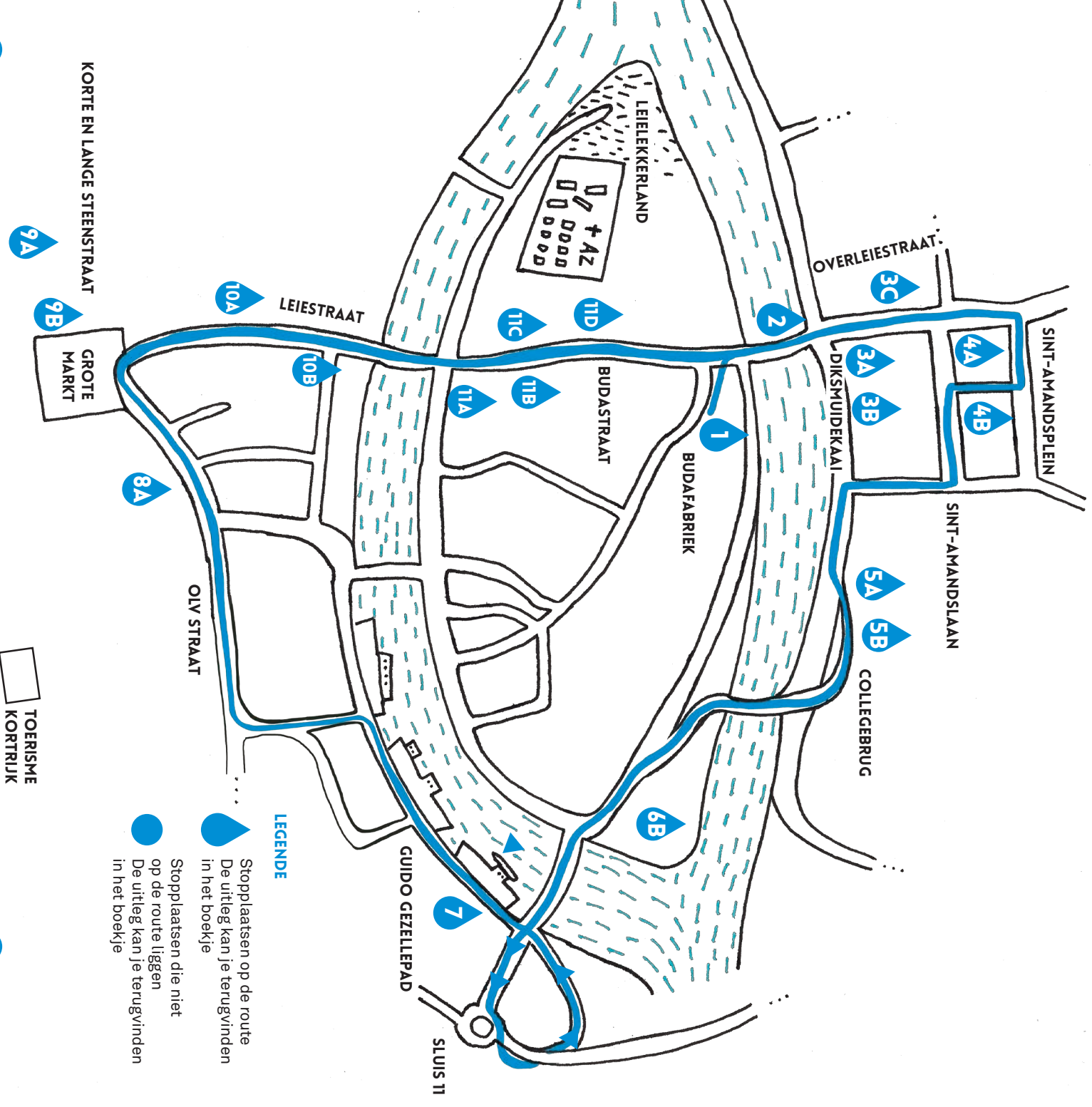
WATER WANDELING

De kaart om deze wandeling tot een goed einde te kunnen brengen.

WATER VANDERLING

6A

8B

5C

1 De Budafabriek ~ Dam 2 ~
8500 Kortrijk ~ www.budakortrijk.be

2 Budabrug ~ Zicht op Leilekkerland

3A Studio Stitch ~ Diksmuidekaai 1 ~
8500 Kortrijk ~ www.studiostitch.be

3B Fanny's Koffiecafé ~ Diksmuidekaai 2 ~
8500 Kortrijk ~ www.fannys.be

3C deBesteKamer ~ Overleiestraat 3 ~
8500 Kortrijk ~ www.debestekamer.be

4A Fintro Decock-Meyfroidt ~
Overleiestraat 30 ~ 8500 Kortrijk ~
www.decock-meyfroidt.be

4B Sint-Amandslaan 26 ~ Waterkliniek
van dokter Jules Henri Valcke

5A Waterzuiveringsinstallatie

5B Waterproductiecentrum

5C Vishandel Lanckman ~ Voorstraat 22 ~
8500 Kortrijk ~ vishandellanckman.be

6A Stadsboerderij Kortrijk

6B Budabeach

7 Guido Gezellepad

8A Boekhandel Theoria / Komma in de lucht ~
Onze Lieve Vrouw Straat 20-22 ~
8500 Kortrijk ~ www.theoria.be

8B Drukta ~ Walle 109A ~
8500 Kortrijk ~ www.drukta.be

9A Brooklyn ~ Korte Steenstraat 6 ~
8500 Kortrijk ~ www.brooklyn.be

9B VivaSara ~ Grote Markt 33 ~
8500 Kortrijk ~ www.vivasara.be

10A Rolls ~ Leiestraat 15 ~
8500 Kortrijk ~ www.rolls.be

10B Bakkerij Hoornaert ~ Leiestraat 46 ~
8500 Kortrijk ~ www.bakkerijhoornaert.be

11A De KleinKeuken ~ Budastraat 8 ~
8500 Kortrijk ~ www.dekleinkeuken.be

11B deDingen ~ Budastraat 12 ~
8500 Kortrijk ~ www.dedingen.be

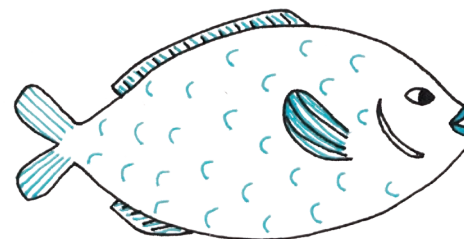
11C Huis Descamps ~ Budastraat 15 ~
8500 Kortrijk ~ www.huisdescamps.be

11D Kristalijn ~ Budastraat 17 ~
8500 Kortrijk ~ www.kristalijn.be

VISHANDEL LANCKMAN

Voorstraat 22 ~ 8500 Kortrijk ~ vishandellanckman.be

Steeds meer vissoorten komen terug. Zelfs in de Leie, van oudsher de meest vervuilde rivier van Vlaanderen, zwemt weer Snoekbaars. Vishandel Lanckman is voor deze streek de enigste verdeler van de Omegabaars.

De Omegabaars wordt gekweekt op een ecologische visboerderij:

“Op de viskwekerij Aqua4C in Kruishoutem wordt alles in het werk gesteld om duurzame vis te kweken. Samen met de tomatenboerderij die naast de viskwekerij gelegen is, heeft Aqua4C een uniek recirculatiesysteem opgezet om de ecologische aquacultuur te onderhouden.

Het hemelwater dat op de serres valt, wordt gebruikt om de kweekbakken te vullen. Het water wordt opgewarmd met de restwarmte van de serres.

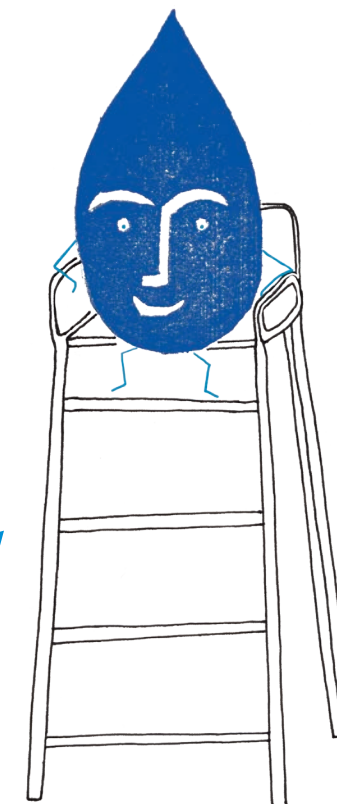
Het visvoer is 100% plantaardig en bestaat vooral uit granen en oliehoudende zaden. Geen vismeel of visolie voor de Omegabaars.

Dankzij een vergaande biologische zuivering van het zwemwater is er een minimum aan afvalwater. Dit afvalwater, dat rijk is aan voedingsstoffen, wordt na verdere zuivering in het rietveld gebruikt als meststof voor de tomatenplanten.

Van een win-winsituatie gesproken!”

Zoveel redderstoele
langs de boorden van de Leie!

Ga er maar eens op zitten
en geniet van het uitzicht!

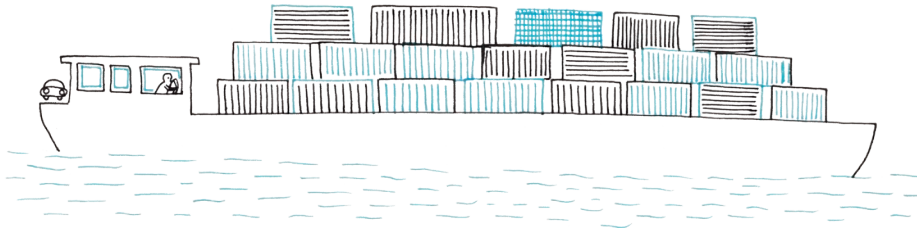

>> Ga verder via de IJzerkaai dwars over de Groeningebrug naar sluis 11.

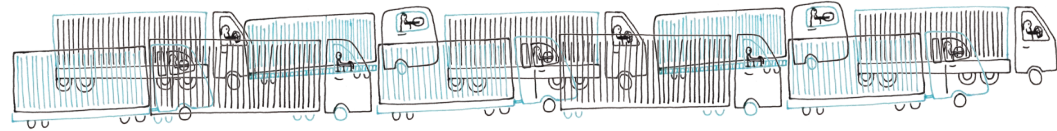

6 SLUIS 11

Abdijkaai 16 ~ 8500 Kortrijk

Sluiswachterhuisje, horend bij sluis nr. 11 van het kanaal Bossuit-Kortrijk is beschermd als monument.

Nast het vervoer van personen “verplaatsen” wij ook constant goederen. Laten we eens kijken naar de CO₂-uitstoot van de verschillende transportvormen. De eenheid van deze getallen is de kilometer ton, wat overeenkomt met de CO₂-uitstoot om 1 ton levensmiddelen over een afstand van 1 km te vervoeren:

- ~ Boot = 15 tot 30g / km ton
- ~ Trein = 30g / km ton
- ~ Auto = 168 tot 186g / km ton
- ~ Vrachtwagen = 210 tot 1430g / km ton*
- ~ Vliegtuig = 570 tot 1580g / km ton**

* De grote verschillen bij de waarden van de vrachtwagen is te wijten aan het gebruik van diverse soorten vrachtwagens. Als regel geldt dat grotere trucks meer CO₂ produceren dan kleinere trucks en dat koelwagens tot 800g/km ton meer uitstoten dan niet-gekoelde vrachtwagens.

** Bij vliegtuigen speelt de afstand een grote rol aangezien de grootste CO₂ wordt veroorzaakt bij het opstijgen. Hierdoor hebben korte vluchten een hogere CO₂ productie per km ton dan langere vluchten.

Vliegtuigen zijn dus het meest vervuilend. Desondanks komen relatief veel producten op de Belgische markt terecht via vliegtuigtransport. Het Brussels Observatorium voor Duurzame Consumptie berekende voor enkele producten de CO₂-uitstoot. Een kilo ananas uit Ghana is goed voor 5 kilo CO₂-uitstoot, net als een kilo sla uit Californië. Een kilo wortelen uit Zuid-Afrika levert 5,5 kilo CO₂-uitstoot op. Ter vergelijking: tijdens het transport van dezelfde ananas per boot wordt ongeveer 50 gram CO₂ uitgestoten.

In het binnenland vervoeren we veel goederen met vrachtwagens omdat dat over relatief korte afstanden de snelste manier is. Maar vrachtwagens zorgen voor een zware milieubelasting en extra fileleed. Binnenvaart schepen en treinen vervoeren moeiteloos de goederen van tientallen vrachtwagens in één vaart of rit. Hierdoor zorgen we voor heel wat minder vervuiling.

Het kanaal Bossuit-Kortrijk verbindt de Leie met de Schelde en werd halfweg de negentiende eeuw aangelegd. Het kanaal was vooral bestemd voor de aanvoer van steenkool uit de Borinage. Het kanaal is vrij uniek omdat het twee stroombekkens met elkaar verbindt en daarom eerst omhoog gaat, en daarna naar beneden. Aanvankelijk waren er 11 sluisen. De schepen hadden een diepgang van 1,80 m en een massa van 300 ton.

Omstreeks 1970 werd dan beslist om het kanaal te moderniseren en toegankelijk te maken voor schepen tot 1350 T. Het aantal sluisen werd teruggeschroefd van 11 naar 4. Maar verder dan het industriegebied Harelbeke-Stasegem kwam men niet. Op het einde van het kanaal te Kortrijk geraakte men niet voorbij de drie beschermde oude sluisen. Er liggen ondertussen al 35 jaar plannen op tafel om het Kanaal Bossuit-Kortrijk helemaal af te werken. Om een antwoord te bieden op het probleem van de drie beschermde sluisen liggen momenteel nog twee varianten voor de verbreding voor: de rechtdoorvariant op het kanaal of een bypass.

De realisatie van deze missing link is voor de economische ontwikkeling van Zuid-West-Vlaanderen belangrijk. De verbinding biedt kansen voor meer watergebonden bedrijvigheid langs het kanaal en zorgt voor bedrijfszekerheid voor de aanwezige bedrijven. De eerste voorstudie en het projectplan van Waterwegen & Zeekanaal worden verwacht tegen juli 2017.

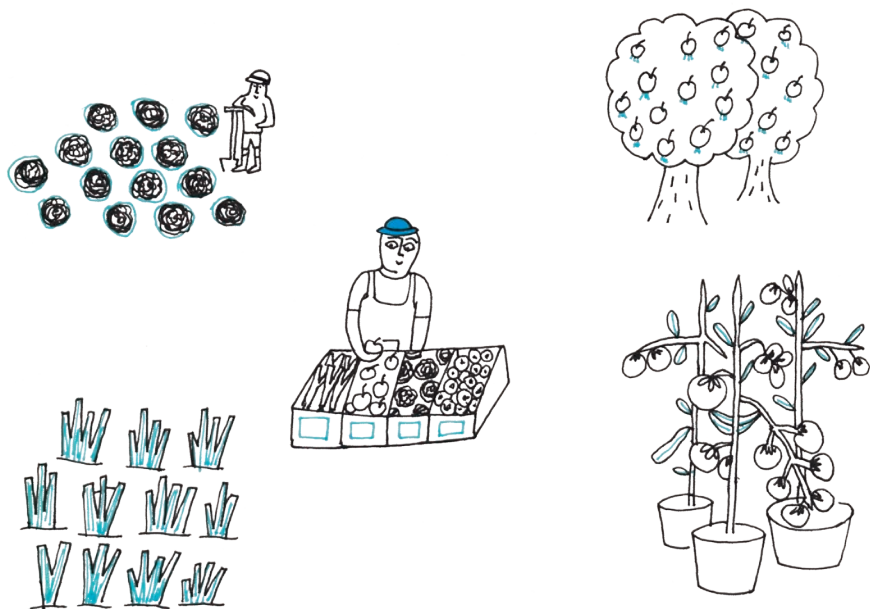
Al in 2005 meldt het Brussels Observatorium voor Duurzame Consumptie dat het vanuit ecologisch standpunt beter is lokale producten te kopen dan geïmporteerde biologische levensmiddelen. Hoewel biologische producten een onmiskenbaar ecologisch voordeel bezitten ten opzichte van conventionele levensmiddelen blijkt dat transport van levensmiddelen minimaal een even belangrijke factor is en dat hiermee eveneens rekening moet gehouden worden bij aankoop van voedingsproducten. De ideale oplossing is natuurlijk biologisch lokaal geteelde groenten & fruit kopen.

STADSBOERDERIJ KORTRIJK

Watermolenstraat 69 ~ 8500 Kortrijk ~ www.stadsboerderijkortrijk.be

De Stadsboerderij kiest voor de “korte keten” en brengt producten zoveel mogelijk uit regionale biologische landbouwproductie naar de stad. Dit zijn de criteria die de Stadsboerderij hanteert:

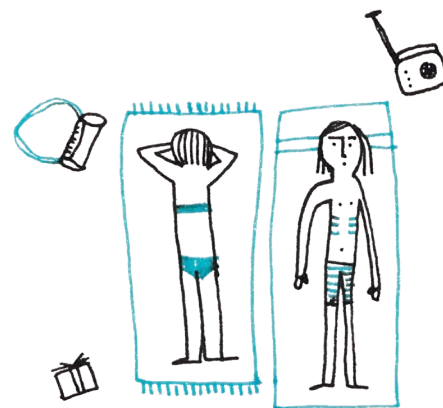
- ~ Bij voorkeur producten uit regionale productie (vooral binnen een straal van 60km rond Kortrijk)
- ~ Productie met het Biogarantie® label of het Europese label voor bio, of in omschakeling van gangbare naar biologische teelt
- ~ Producenten staan open voor een duurzame relatie met de coöperatie.
- ~ Producten uit eerlijke handel (fair trade) : geproduceerd met oog voor eerlijke, sociale arbeidsomstandigheden.

>> Stap verder in een lus onder de Groeningebrug door naar Buda Beach

BUDABEACH

Terwijl in steden overal ter wereld stadsstranden opduiken, verdwijnen op heel wat plekken in de wereld hele strandgebieden door erosie. Een fenomeen dat steeds sterker optreedt door een hogere stormfrequentie, een stijgende zeespiegel en andere klimaatfactoren.

In oktober 2005 werd Cancun (Mexico) getroffen door orkaan Wilma. Sommige stranden verdwenen in zijn geheel tijdens deze enorm zware orkaan.

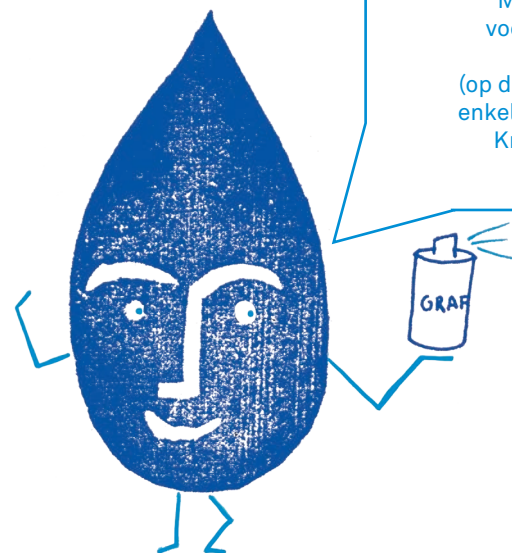
Het Loderupsstrand in Zweden lijkt ten dode opgeschreven. De caravans worden er steeds dichter bij elkaar gezet. Het gebouw van de Scouting is al gesloopt en 250 vakantiehuizen en een aantal wegen worden bedreigd door de zee. In 2013 heeft het slechte weer het strand van Elche (Costa Blanca - Spanje) met 10 meter ingekort.

Vorig jaar op 17 november 2015 is Egremni Beach, één van de mooiste zandstranden van Lefkas (Griekenland), door een aardbeving en de daaropvolgende aardverschuivingen weggevaagd.

Je vindt hier een aantal prachtige graffiti-werken!
Zoek ze allemaal en ga ermee op de foto!

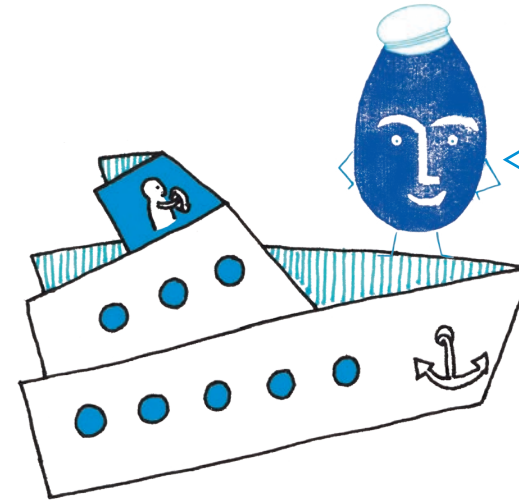
Maak ook je eigen ontwerp voor een Buda Beach graffiti.

(op de pagina hierna vind je alvast enkele sjablonen om te gebruiken.
Knip alles wat blauw is weg en stempelen maar!)

7 GUIDO GEZELLEPAD

Voor wie houdt van geschiedenis zijn er op dit pad informatieve panelen over Kortrijk en zijn cultuurhistorisch patrimonium. Je kan er even rustig bij gaan zitten onder de houten luifel.

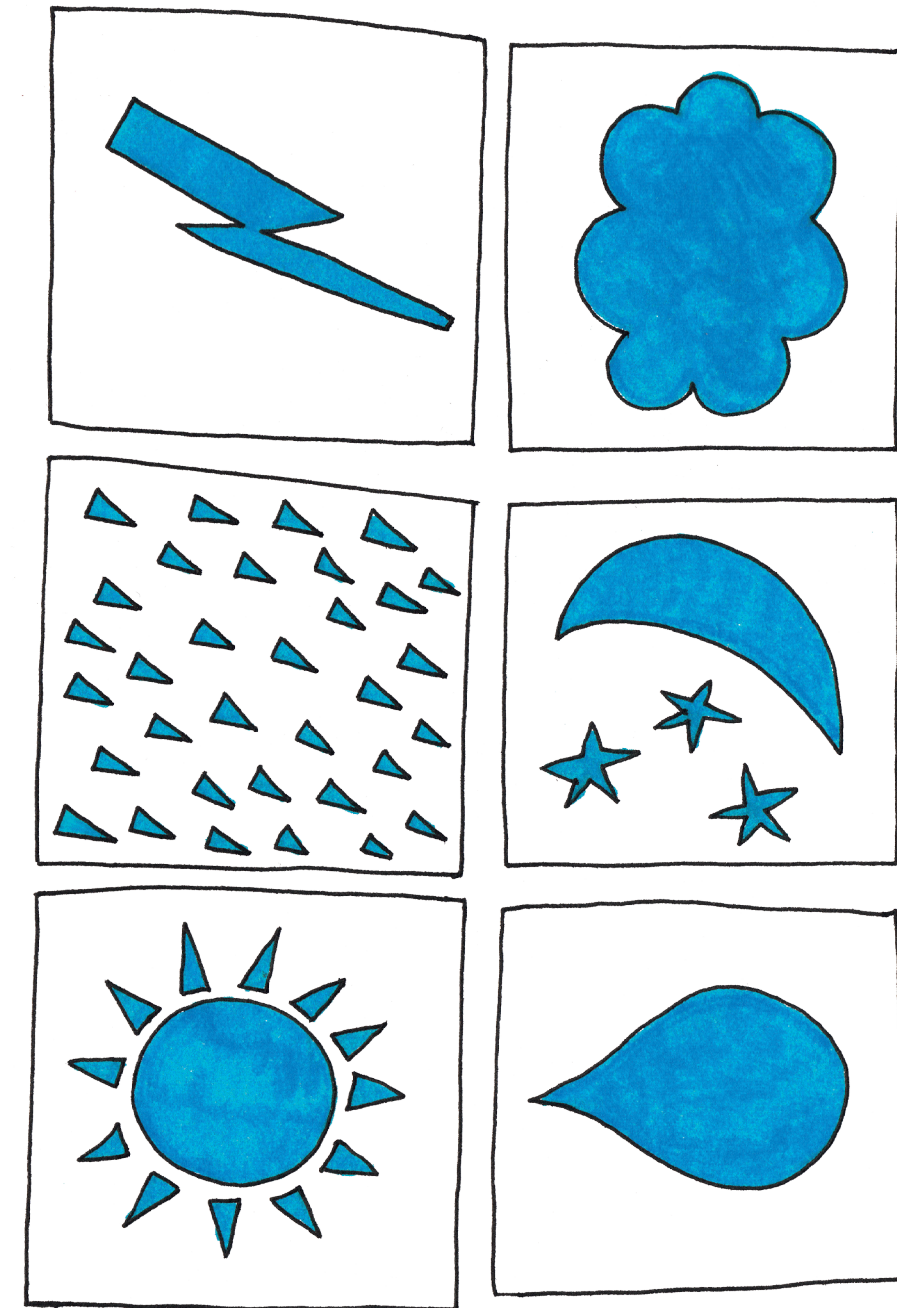
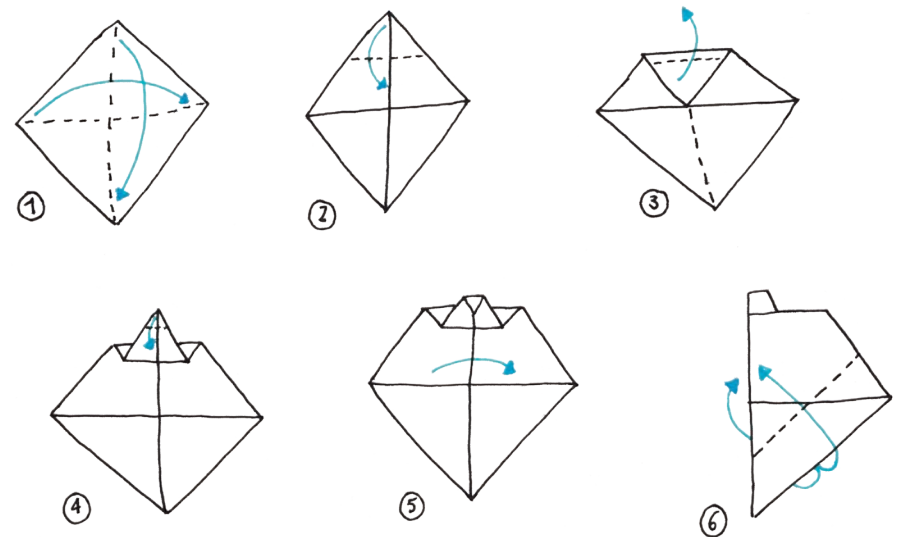

Terwijl de volwassenen lezen, heb jij tijd om de woonboten van dichterbij te bekijken!

Zou jij graag op het water wonen?
In een boot?
Hoe zou die er dan uitzien?

Je kan zelf je eigen origami bootje plooien (zie tekeningen hieronder).

Eerst plooien en daarna versieren!

>> Ga verder onder de IJzerkaai langs het Guido Gezellepad

>> Ga verder op het Guido Gezellepad. Sla na de kleine Leiestraat linksaf door de poort en stap langs het Guldenbergplantsoen naar de Tuin Messeyne.

Op je linkerkant passeer je een flatgebouw dat ontworpen is door Bob van Reeth, de latere Vlaamse Bouwmeester. Dit lange appartementsblok bestaat uit drie delen van elk 36 meter lengte, 15 meter diep, met vier bouwlagen en een dakverdieping (38 flats).

Tussen de delen zijn er verbindingsgangen tussen het Guido Gezellepad langs de Leie en de tuin van Messeyne, een openbare stadstuin achter dit woonproject.

Even verder heb je een goed zicht op de Broeltorens. De Broeltorens zijn verbonden door een brug over de Leie. Deze iconen van de stad Kortrijk zijn overblijfselen van de middeleeuwse stadswallen. De zuidelijke "Speytorre" werd in 1385 gebouwd om het verkeer op de Leie te controleren.

ТУИИ МЕССЕYNE

Zo genoemd naar de laatste eigenaar van de tuin: kunstschilder Messeyne.

We staan in een unieke romantische stadstuin uit 1850. De tuin behoorde tot een groot 19de eeuws herenhuis van de koopman en fabrikant van linnen & kant, de heer Benoit. Het pronkstuk van de tuin is de grillige vijver met een decoratief uitzierend gietijzeren brug.

Deze zou een voorbeeld zijn van een 'Engelse tuin' waar, in tegenstelling tot 'de Franse tuin', de natuur primeert, zonder volledig te overheersen. Water vormt een belangrijk onderdeel van deze nog steeds populaire vorm van landschapsaanleg. Er werden vaak kunstmatige meertjes aangelegd.

De tuin vormde de overgang van de Leie naar de stad. Waterlopen zoals de Leie werden lange tijd gezien als "de achterkant" van een stad. Op vandaag denkt men daar - in een samenwerking tussen de stadsdiensten en Leiedal - anders over.

De studie Leieboorden werd begin 2011 afgerond en schetst een totaalbeeld voor de toekomstige ontwikkelingen. 'Verbonden met de Leie' en 'Beleef de Leie' zijn twee pijlers die daarin centraal staan:

"De nieuwe ontwikkelingen langs de Leieboorden vormen de unieke kans om de verschillende stadswijken dicht bij de Leie te brengen. In plaats van een nieuwe barrière te gaan optrekken tussen de wijken en de Leie, dienen de ontwikkelingen zich organisch in te schakelen in het stadswefsel. Hierdoor ontstaan nieuwe verbindingen binnen de wijk en met de rest van de stad. Door het oordeelkundig inplanten van een nieuwe bebouwing ontstaan nieuwe belevingszones waardoor de Leie tot diep in de wijk voelbaar en beleefbaar wordt.

Wie langs de Leieboorden flaneert ziet dat Kortrijk een nieuwe aanblik kreeg. De kwaliteit van de architectuur, de extra groenzones, de verschillende nieuwe functies, zoals vrijetijd, cultuur, horeca...zijn extra's voor de wijk en de stad. Wonen wordt er aantrekkelijker. De toekomstige projecten moeten deze beleving langs de Leieboorden versterken."

>> Stap verder naar de Groeningestraat en sla rechtsaf. Stap door naar de OLV Straat.

8 BOEKHANDEL THEORIA / KOMMA IN DE LUCHT

Onze Lieve Vrouw Straat 20-22 ~ 8500 Kortrijk ~ www.theoria.be

Theoria is een boekhandel en dus worden er boeken verkocht.

Komma in de Lucht is een stripboekenwinkel en dus worden er strips verkocht.

Maar dat is slechts het topje van de ijsberg. Onder water vind je zoveel meer!

Zoals boeiende letters op papier over... water!

Ook de tentoonstelling WATER.WAR werd gebundeld in een catalogus, aangevuld met bijkomende info over de kunstwerken en de 7 hoofdstukken. De catalogus is hier te koop voor € 12,50.

Stap gerust binnen om de boeken te betasten en besnuffelen, nippend aan een koffie of een heerlijke thee bijvoorbeeld.

Luister je graag naar verhalen?
Of lees je ze zelf graag?
Misschien ben je meer een onderzoeker?
Of hou je meer van gezelschapsspelen
zoals Zeeslag?

Ga hier maar binnen, snuister eens rond
en kom alles te weten over water!

DRUKTA

Walle 109A ~ 8500 Kortrijk ~ www.drukta.be

Om één ton papier te maken is 20 ton water nodig. Alleen al daarom is ecologisch drukken geen luxe. Je hebt de keuze uit verschillende milieuvriendelijke papiersoorten vervaardigd uit gerecycleerde vezel. Daarnaast verloopt het drukken 100% isopropylalcoholvrij, met biologische inkt en chemievrije drukvormvervaardiging.

>> Voor wie van de geschiedenis van Kortrijk wil proeven is dit het moment om even een zijweg in te slaan. De Onze Lieve Vrouw Kerk met Gravenkapel, het Begijnhof, de Sint Maartenkerk en het Belfort liggen hier allemaal op een boogscheut vandaan. We spreken af op de Grote Markt!

9 DE GROTE MARKT - DE WINKELSTRATEN

Neem gerust even de tijd om de Korte & Lange Steenstraat te verkennen!
Je ontdekt er fijne shop-adresjes!

BROOKLYN

Korte Steenstraat 6 ~ 8500 Kortrijk ~ www.brooklyn.be

Brooklyn gaat voor jou op zoek naar merken die bewust omgaan met waterverbruik bij de productie.

nudie jeans

'Nudie Jeans' is zo'n merk.
Zij waren in 2007 de eersten
die jeans ging recycleren.

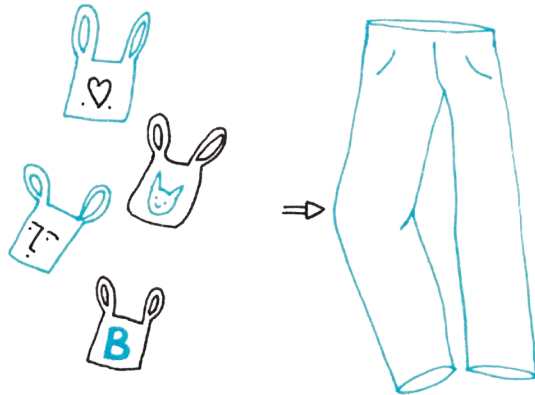
Het verzamelt afgedragen broeken om
er nieuwe van te maken.

De volledige collectie wordt vervaardigd
uit biologisch katoen. Dit katoen wordt
verbouwd zonder chemische bestrijdings-
middelen, pesticiden of kunstmest.

'G-STAR Raw for the oceans'
is nog zo een merk.
Het gezicht van dit project
is Pharell Williams.

De collectie wordt gemaakt van
gerecycleerd plastic uit
de oceaan. Plastic van op de
kustlijnen van over de wereld
wordt in stukjes gebroken en
versnipperd tot plastic vezels.

Deze vezels spint samen met
katoen tot kunstmatig garen
waarmee men deze collectie
laat weven of breien.

*G-STAR RAW
for the Oceans*

VIVASARA

Grote Markt 33 ~ 8500 Kortrijk ~ www.vivasara.be

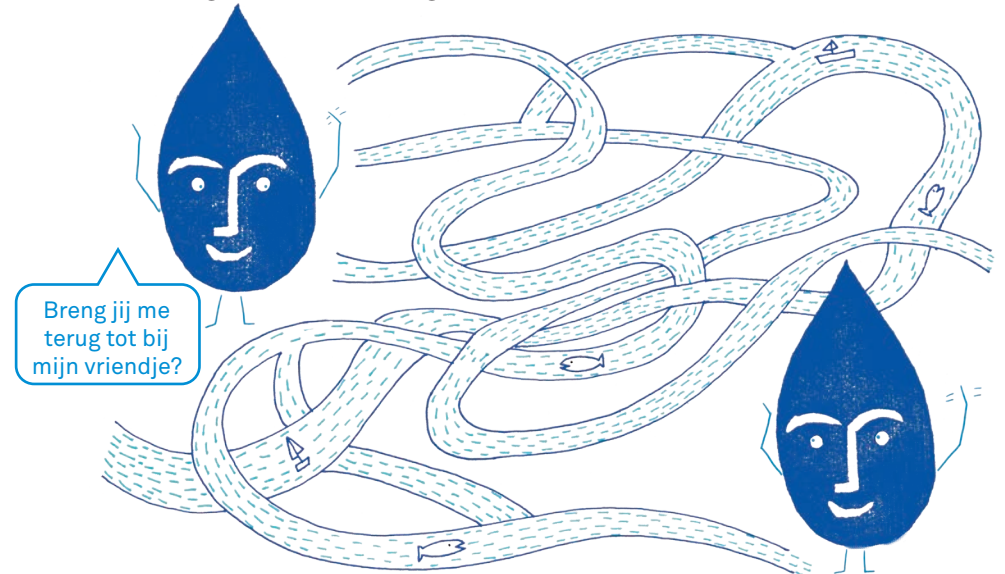
Vivasara heeft een passie voor koffie! Ze gaan
persoonlijk op zoek naar de beste koffiebonen
ter wereld. Zo kan je hier genieten van een kopje
koffie uit de 'Blue Mountains' van Jamaica.
Normaal gezien heeft deze tropische hotspot de
ideale omstandigheden voor het telen van koffie.
De Blue Mountains hebben de perfecte mix van
een warm klimaat, veel neerslag en de hoogte.

Op 24 oktober 2012 zijn de Blue Mountains door
het oog van de naald gekropen. Op dat moment
sloeg in Jamaica het noodlot toe in de gedaante
van orkaan Sandy. De storm trok met windsnelhe-
den van meer dan 125 km per uur (met pieken tot

175 km per uur) over het eiland. Het regende gedurende dagen non-stop in getroffen
gebied, waardoor er veel aardverschuivingen en modderstromen ontstonden. Bijna
driekwart van het eiland kwam zonder elektriciteit te zitten. Duizenden bruggen, plan-
tages en huizen werden verwoest...

Even leek het erop dat orkaan Sandy zou uitdoven voor ze al te veel schade aan kon
richten. Tot een hogedrukgebied bij Groenland ervoor zorgde dat ze al haar vernietig-
gende kracht op NewYork stortte.

Wetenschappers wijten de desastreuze uitwerking van Sandy aan de klimaatverand-
ring. Klimaatverandering maakt geen orkanen, maar het zorgt er wel voor dat ze vaker
voorkomen, groter worden en langer aanhouden.

» Ga van de Grote Markt verder naar de Leiestraat

10 DE LEIESTRAAT

In de Leiestraat valt het groot aantal interim bureau's op. Iets om even bij stil te staan, als je bedenkt dat 20% van alle jobs bedreigd worden bij waterschaarste én Vlaanderen de vierde armste regio qua waterbeschikbaarheid is van alle OESO-lidstaten...

ROLLS

Leiestraat 15 ~ 8500 Kortrijk ~ www.rolls.be

Concept store for men. De elegantste maatpakken en de stijlvolste merken, aangevuld met meer dan 100 jaar vakmanschap. Naast atelier Victor waarin Tom en Stijn Van Poucke goed en duurzaam maatwerk in de kijker willen zetten, bieden ze met heren kledingzaak Rolls 'A Walk to Happiness' aan. Dit laatste is de Detox Denim van het Belgische mannenlabel Atelier Noterman.

Voor de productie van jeans is veel water nodig (zo'n 5000l voor 1 jeans). Het hoofdbestanddeel van jeans is namelijk katoen, dat volgens het Water Footprint Network in de top 10 van meest waterverslindende gewassen staat. Daarnaast is de teelt niet milieuvriendelijk doordat het 20% van alle chemische bestrijdingsmiddelen verbruikt. En ook voor het kreukvrij maken, het bleken en verven worden veel chemische middelen ingezet. In lageloonlanden komen die chemicaliën achteraf in de rivieren terecht.

Atelier Noterman

80% minder water

80% minder elec

80% minder toxisch

+ ecowashing!

Atelier Noterman lanceerde in 2015 een jeans die de denimwereld op zijn kop zet. In tegenstelling tot het normale procédé gebruikt atelier Noterman geen polyvinyl alcohol om de indigo verf op de broeken te hechten. In plaats daarvan wordt chitosan gebruikt: een biologisch afbreekbare stof die afkomstig is uit afval van schaaldieren (!). Chitosan is 100% natuurlijk en legt bijgevolg waterverbruik, de waterverontreiniging en het energieverbruik aan banden. In cijfers betekent dit dat Atelier Noterman 80% minder water, 80% minder toxische stoffen en 80% minder energie verbruikt in vergelijking met klassieke jeansfabrikanten.

BAKKERIJ HOORNAERT

Leiestraat 46 ~ 8500 Kortrijk ~ www.bakkerijhoornaert.be

Opgelet!
Net voor je de brug neemt is er op de hoek een bakkerij waar ze allerlei lekkernijen verkopen zoals de Kortrijkse Kalletaart.

Maar misschien moeten jullie iets anders kiezen want in deze zit er meestal wat alcohol verwerkt.

Kalletaart =

Appel + srikoos + kalvados + amandel

Kalle was de vrouw van Manten, de vroegere klokkenluider van op het Belfort (een middeleeuwse wachttoren met stormklok) waar je langs gekomen bent op de grote markt.

Maar er gaan hier ook verhalen rond over een andere Kalle...
Pas op kinderen voor Kalle met de haak!
Ken je Kalle met de haak?

Kalle met de Haak is een stoute vrouw die kinderen in het water trekt!

Niet echt hoor!
Het was een leugentje dat vroeger aan kinderen verteld werd, omdat ze niet te dicht bij het water zouden spelen.

>> Stap verder over de Leie naar de Budastraat

11 BUDA STRAAT

DE KLEINKEUKEN

Budastraat 8 ~ 8500 Kortrijk ~ www.dekleinkeuken.be

De KleinKeuken serveert seizoensgebonden en regionale gerechten. Ze bieden gerechten aan met zo veel mogelijk groenten en fruit van biologische en/of lokale boeren. Ze kiezen bewust voor deze ecologische en lokale aanpak, omdat duurzame en verse producten 'van bij ons' nu eenmaal zo veel (h)eerlijker zijn.

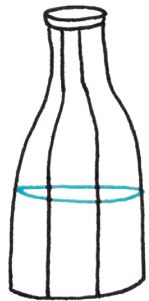

Tijdens de waterwandeling staat hier ook een wereldwatergerecht op het menu. Dat is een gerecht waarvan de watervoetafdruk zo laag mogelijk gehouden wordt. Als je bedenkt dat één steak eten gelijk staat met zo'n 70 keer douchen (= 4000 liter water), dan zal de excellente combinatie van verse groenten en fruit met noten, zaden, peulvruchten en oergranen u des te meer smaken.

DEDINGEN

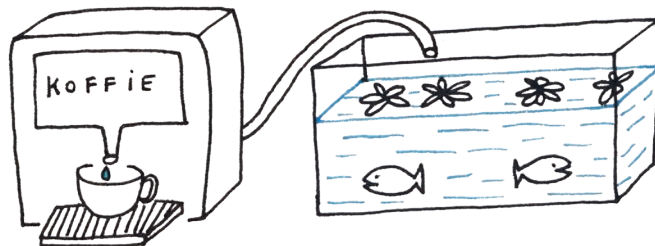
Budastraat 12 ~ 8500 Kortrijk ~ www.dedingen.be

deDingen is naast een cultuurhuis ook koffiebar én je kan er terecht voor een lekkere veggielunch.

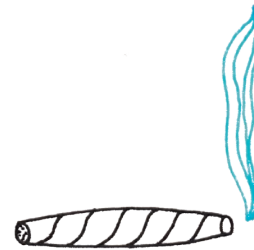
Stap even binnen en geniet van hoe 'water' hier tastbaar gemaakt is. Daarnaast ben je hier ook altijd welkom om je dorst te lessen met kraantjeswater.

Voor 663 miljoen mensen wereldwijd is zo'n vrije toegang tot zuiver water geen optie...

HUIS DESCAMPS

Budastraat 15 ~ 8500 Kortrijk ~ www.huisdescamps.be

HABANOS

Bij Huis Descamps kan je terecht voor onder andere een lekkere sigaar. Het huis is erkend als "habanos specialist", de bekende Cubaanse sigaren. Ga gerust even binnen, u zal warm ontvangen worden met verhalen over sigaren.

Zo kom je bijvoorbeeld te weten dat het momenteel moeilijk is om 3-jarige sigaren op de kop te tikken doordat de orkaan Sandy in oktober 2012 ook over Cuba getrokken is. De orkaan groeide uit tot categorie twee en verwoeste alles op zijn baan.

Het is trouwens de Belgische onderzoekster Valerie Trouet die onlangs samen met haar collega's (aan de hand van gezonken schepen en Amerikaanse dennenbomen!) heeft aangetoond dat er minder orkanen en tropische stormen waren in de periode van de kleine ijstijd. Als koud weer en koud water ons behoeden voor orkanen, zo zeggen de onderzoekers, dan is de logische redenering dat warm weer orkanen voedt. Ons opwarmend klimaat is dus geen goed nieuws voor de stormen van de toekomst.

KRISTALIJN

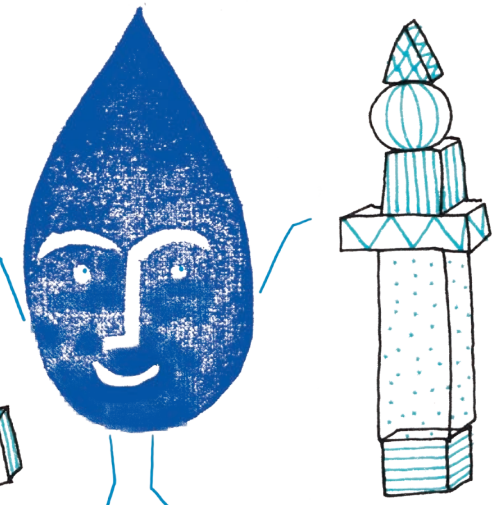
Budastraat 17 ~ 8500 Kortrijk ~ www.kristalijn.be

Zeg de volwassenen dat je nu het kind in hen aanspreekt:
"Een speelgoedwinkel!
Gaan we?!"

Kijk maar eens goed rond,
je vindt hier speelgoed dat
duurzaam* is!

*Niet alles opgebruiken
of vervuilen, zodat de kinderen
van jouw kinderen ook nog
een goed leven op de aarde
kunnen hebben.

mag ik er bij?

>> Sla net voor je aan de Leie bent rechtsaf en je komt weer aan de Budafabriek!

BRONNEN

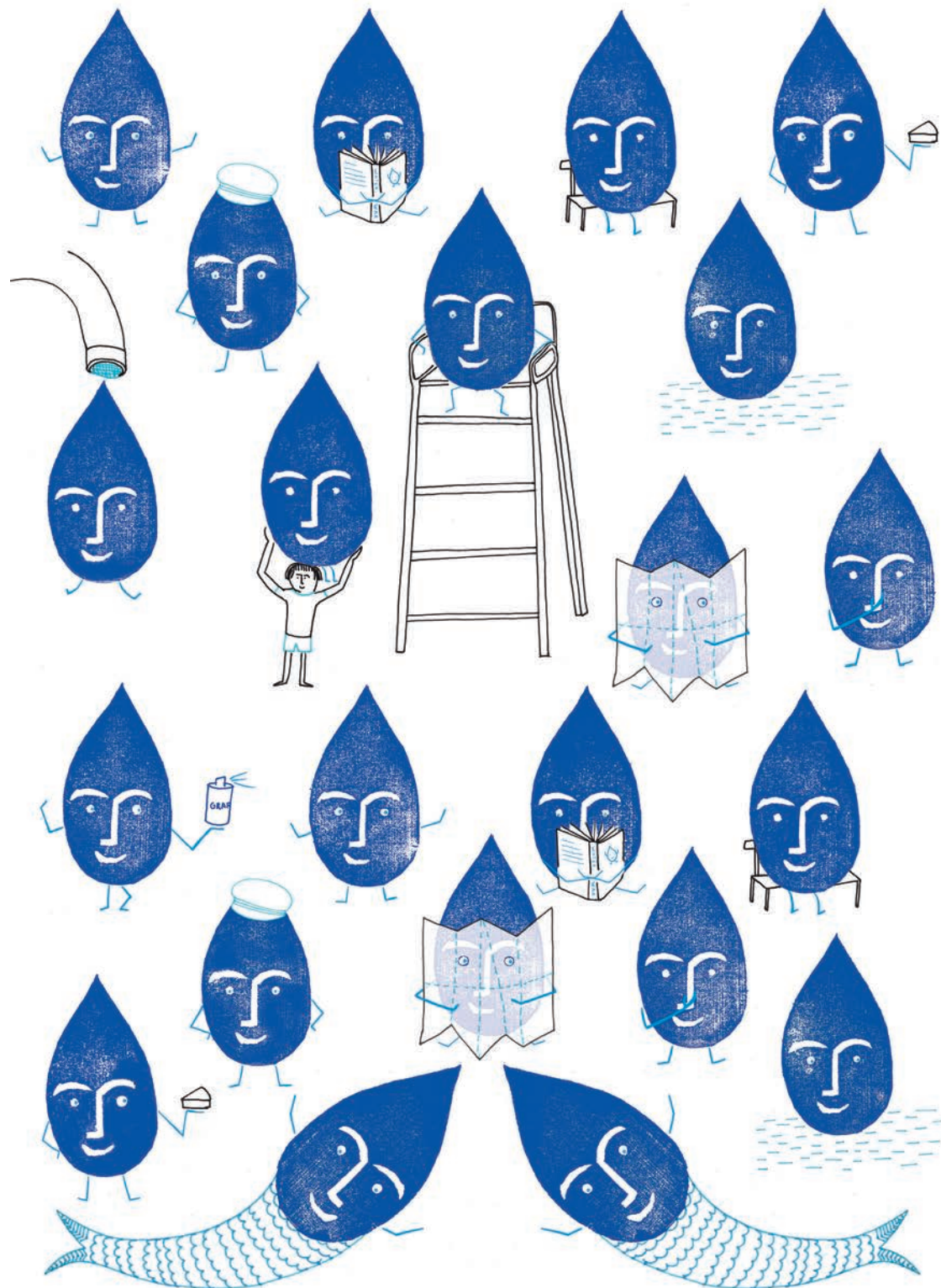
~ WATER. WAR ~ Gidsenplus ~ Kortrijkse Ondernemers ~ Eurometropolis.eu ~
“Op vadroeï” door Brussel ~ 72h Challenge Waterschaarste HOWEST ~ Rapport
Brussels Observatorium voor duurzame consumptie ~ velt.be ~ induver.be ~
nieuwsblad.be ~ waterzuivering.org ~ dewatergroep.be ~ Vlaams infocentrum land-
en tuinbouw ~ Dossier “Basisinformatie over mobiliteit” Departement Leefmilieu,
Natuur en Energie ~ toerismekortrijk.be ~ Eindrapport “Beste beschikbare technieken
(bbt) voor de textielveredeling” Centexbel ~ Hidrodoe.be ~ Evaluatierapport “Industrie-
le chemicaliën” Internationale commissie ter bescherming van de Rijn ~
Het aanverven van textiel door drs. A. H. Luiken TNO Industrie, Afdeling Textiel, Post-
bus 337, 7500 AH Enschede ~ nrc.nl ~ aquafin.be ~ omegabaars.be ~ allesovercancun.
nl ~ parakalo.wordpress.com ~ knack.be ~ hetkanwel.nl ~ persmap Leieboorden ~
ateliernoterman.com ~ destandaard.be ~ demorgen.be ~ Koffie know-how

COLOFON

Dank voor de medewerking van
UNIZO ~ Agentschap Innoveren & Ondernemen ~ Budafabriek ~ Water.War

Ontwikkeling waterwandeling ~ Tilde Vandenbroucke ~ Wonderling.be
Illustraties & Vormgeving ~ Lobke Rondelez ~ Redlobster.be
Drukwerk ~ Drukta.be
Jaar uitgave ~ 2016

Deze wandeling kwam tot stand dankzij het project “Ondernemen met Erfgoed”
van UNIZO, met de steun van het Agentschap Innoveren & Ondernemen.
Het project heeft tot doel experimentele samenwerkingsverbanden te creëren tussen
musea, steden en ondernemers. Door nauwer samen te werken binnen één actieve
community kunnen museum, stad en ondernemers als één geheel naar buiten toe
treden. Samen kunnen ze thematische initiatieven lanceren die de bezoekersstromen
tussen museum en ondernemingen moeten versterken. In West-Vlaanderen worden
4 musea de draaispil van een nieuwe, lokale community: Het Abdijmuseum
Ten Duinen in Koksijde, Het Nationaal Borstel-en Schoeismuseum in Izegem,
het Bezoekerscentrum Destrooper in Lo-Reninge en de Budafabriek in Kortrijk.

Ooh wat jammer,
de wandeling zit er al op!

Bedankt dat ik mee met jullie
op stap mocht gaan.

En misschien tot
een volgende keer!

